

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Παρασκευή, 01 Ιουνίου 2012
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ

A1. ΚΕΙΜΕΝΟ

Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τα παρακάτω αποσπάσματα:

Tu hominem investiga, quaeso, summaque diligentia vel Romam mitte vel Epheso rediens tecum deduc. Noli spectare quanti homo sit. Parvi enim preti est, qui tam nihili est. Sed, propter servi scelus et audaciam, tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

.....
 Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo - me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

Μονάδες 40

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Εσύ αναζήτησε τα ίχνη του ανθρώπου, σε παρακαλώ, και με την πιο μεγάλη φροντίδα είτε στείλε (τον) στη Ρώμη είτε επιστρέφοντας από την Έφεσο φέρ' τον μαζί σου. Να μη σε απασχολήσει πόσο αξίζει ο άνθρωπος. Γιατί είναι μικρής αξίας, όποιος είναι τόσο τιποτένιος. Αλλά, εξαιτίας της ελεεινής πράξης και του θράσους του δούλου, τόσο πολύ οργίστηκε ο Αίσωπος, ώστε τίποτε δε θα μπορούσε να είναι πιο ευχάριστο σ' αυτόν από την επανάκτηση του δραπετή.

Αυτές εγώ, που επιθυμώ την καλή διοίκηση και διαχείριση της πολιτείας, πάντοτε έβαζα μπροστά μου ως παράδειγμα. Με το να λατρεύω και να σκέφτομαι τους έξοχους ανθρώπους διέπλαθα την ψυχή και το νου μου. Γιατί έτσι - δηλαδή με το να επιδιώκω μόνο τον έπαινο και την τιμή και με το να θεωρώ ότι όλα τα βάσανα του σώματος και όλοι οι κίνδυνοι του θανάτου είναι μικρής αξίας - μπόρεσα να ριχτώ σε τόσο πολλούς και (τόσο) μεγάλους αγώνες για τη σωτηρία σας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Β1.

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις και φράσεις:

summa:	τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
parvi:	το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό
preti:	την αιτιατική ενικού
scelus:	την ονομαστική πληθυντικού
tanto dolore:	την ονομαστική ενικού
nihil:	την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος
ei:	τη γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος
gratius:	την αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους στον ίδιο βαθμό
quas:	τη δοτική ενικού στο ίδιο γένος
bene:	την αιτιατική πληθυντικού του επιθέτου στο ουδέτερο γένος του συγκριτικού βαθμού
rem:	την αφαιρετική ενικού
mentem:	τη γενική πληθυντικού
omnes:	την αφαιρετική ενικού στο ίδιο γένος
cruciatus:	την αφαιρετική ενικού

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

summa:	superiore
parvi:	minime
preti:	pretium
scelus:	scelera
tanto dolore:	tantus dolor
nihil:	nulla re
ei:	earum
gratius:	gratiores
quas:	cui
bene:	meliora
rem:	re
mentem:	mentium
omnes:	omni
cruciatus:	cruciatu

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Β2.

Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

investiga:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο του μέλλοντα στην ίδια έγκλιση και φωνή
mitte:	το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
rediens:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
deduc:	το τρίτο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
noli:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα
sit:	το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του παρατατικού
adfectus est:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα στην ίδια φωνή
possit:	το απαρέμφατο του παρακειμένου
gerendi:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού στην παθητική φωνή
administrandi:	το δεύτερο ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
colendo:	την αφαιρετική του σουπίνου
proponebam:	το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
conformabam:	το απαρέμφατο μέλλοντα στην παθητική φωνή
expetendo:	το πρώτο ενικό πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή
obicere:	τη μετοχή του μέλλοντα στην ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

investiga:	investiganto
mitte:	misistis
rediens:	redeunt
deduc:	deduxerit
noli:	non vis
sit:	essemus
adfectus est:	adficeris (-re)
possit:	potuisse

gerendi:	gererentur
administrandi:	administravisses
colendo:	cultu
proponebam:	proposuissent
conformabam:	conformatum iri
expetendo:	expeti(v)ero
obicere:	obiectura

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Γ1.

Γ1α.

«**tu hominem investiga**»: να επαναδιατυπώσετε την πρόταση, ώστε να εκφράζεται απαγόρευση και με τους δύο τρόπους.

Μονάδες 4

Γ1β. «**rediens**»: να μετατρέψετε τη μετοχή στην αντίστοιχη πρόταση, ώστε να εκφράζει το σύγχρονο σε σχέση με το ρήμα της πρότασης, στην οποία ανήκει.

Μονάδες 2

Γ1γ. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω τύπων: **Epheso, tecum, nihili, dolore, cupidus, gerendi, tot, mortis, me.**

Μονάδες 9

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γ1α.

Noli (tu) investigare hominem.

Ne (tu) investigaveris hominem.

Γ1β.

Dum redis

Γ1γ.

Epheso: (απρόθετη) αφαιρετική που δηλώνει κίνηση από τόπο στη μετοχή "rediens"

tecum: εμπρόθετος προσδιορισμός της συνοδείας στο "deduc"

nihili: γενική της (αφηρημένης ηθικής) αξίας στο "est"

dolore: αφαιρετική (οργανική) του μέσου στο ρήμα "est adfectus"

cupidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα "proponebam", αναφέρεται στο "ego"

gerendi: γενική γερονδίου ως γενική αντικειμενική στο "cupidus"

tot: επιθετικός προσδιορισμός στο "dimicationes"

mortis: γενική επεξηγηματική στο "pericula"

me: αντικείμενο στο απαρέμφατο "obicere" (ευθεία ή άμεση αυτοπάθεια)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ Γ2

Γ2α. «*ut nihil ei gratius possit esse quam recuperatio fugitivi*»: να αναγνωρίσετε το είδος της πρότασης (μονάδα 1), να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδα 1), να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία (μονάδα 1) και να δικαιολογήσετε την έγκλιση και τον χρόνο εκφοράς της (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2β. «*cogitando homines excellentes*»: να γίνει η γερονδιακή έλξη (μονάδες 3) και να αιτιολογηθεί αν είναι υποχρεωτική (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Γ2γ. «*Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam*»: να μετατρέψετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση «Cicero dicit».

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γ2α. Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης: «Sed...adfectus est». Εισάγεται με την αρνητική έκφραση *ut nihil*, γιατί είναι αποφαιτική, εκφέρεται με υποτακτική, όπως όλες οι συμπερασματικές προτάσεις, γιατί το αποτέλεσμα θεωρείται υποκειμενική κατάσταση, ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (*adfectus est*: παρακείμενος με σημασία ενεστώτα) και αναφέρεται στο παρόν - μέλλον (ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων). Το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του. Στην κύρια πρόταση το *tanto* μας βοηθά ν' αναγνωρίσουμε το είδος της δευτερεύουσας που ακολουθεί.

Γ2β. *hominibus excellentibus cogitandis*

Η γερονδιακή έλξη είναι μη υποχρεωτική, επειδή το γερούνδιο *cogitando* είναι απρόθετο (απρόθετη αφαιρετική γερονδίου).

Γ2γ. *Cicero dicit eas se, cupidum bene gerendi et administrandi rem publicam semper sibi proponere.*

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα θέματα καλύπτουν μεγάλο φάσμα γραμματικής και συντακτικού χωρίς να παρουσιάζουν κάποια ιδιαίτερη δυσκολία για έναν καλά προετοιμασμένο υποψήφιο.

